

Motion till riksdagen 2008/09:T1

av Ibrahim Baylan m.fl. (s)
med anledning av prop. 2008/09:23

Ändrad verksamhetsform för delar av Vägverket och Banverket

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen avslår proposition 2008/09:23 Ändrad verksamhetsform för delar av Vägverket och Banverket.

Motivering

I propositionen föreslås bolagisering av Vägverket Produktion, Vägverket Konsult och Banverket Projektering. När det gäller Banverket Produktion avser regeringen att återkomma med förslag om bolagisering så snart marknaden bedöms vara mogen för detta.

Vi motsätter oss de föreslagna bolagiseringarna eftersom verksamheterna fungerar mycket bra i sin nuvarande driftsform. Bolagisering leder med stor sannolikhet till försvagad konkurrens och ökade kostnader för skattebetalarna vid upphandling av drift och underhåll och konsulttjänster inom väg- och banområdet.

Av den utredning som ligger till grund för propositionen framgår att inga formella konkurrenshinder idag föreligger vare sig på Vägverket Produktions, Vägverket Konsults eller på Banverket Projekterings områden. Utredarens redovisning visar i själva verket att produktionsenheterna är utsatta för full konkurrens, att alla affärsrelationer sker på affärsmässiga villkor och att affärsenheterna visar en lönsamhet i nivå med branschen.

Genom den insyn Vägverket har i Vägverket Produktions och Vägverket Konsults verksamhet kan man också hålla en god kontroll på prisutvecklingen i branschen. Detta är särskilt tydligt när det gäller Vägverket Produktion där kostnaderna för Vägverket kunnat minskas med 400–600 miljoner kronor årligen genom nuvarande driftsform. Vid en bolagisering med en efterföljande privatisering försvinner denna möjlighet till kostnadskontroll. Detta

Fel! Okänt namn på

kommer med säkerhet att leda till ökade kostnader. Skattebetalarna får helt enkelt mindre väg för pengarna.

Vid en bolagisering av verksamheterna uppstår mycket betydande kostnader för Vägverket både i omställningskostnader och i återkommande minskade intäkter som måste täckas av anslag. Enligt vår uppfattning måste det finnas mycket stora fördelar med bolagiseringarna för att uppväga dessa kostnader. Vi konstaterar att några sådana tydliga fördelar inte kan påvisas i propositionen.

Några sådana fördelar kan vi inte heller se när det gäller förslaget i propositionen om att också Banverket Projektering ska bolagiseras.

I propositionen hävdas att det är en logisk följd av beställar- och utförarmodellen att bolagisera de aktuella verksamheterna. Vi delar inte alls den uppfattningen utan menar att det är viktigt att behålla den koppling som finns mellan Vägverket och Vägverket Konsult och Vägverket Produktion.

I sin nuvarande utformning utgör Vägverket Produktion en motvikt till de dominerande privata aktörerna och motverkar de oligopoltendenser som finns i branschen. Vid en bolagisering av Vägverket Produktion blir det svårare att fullfölja denna roll på samma sätt. Om bolagisering och frikoppling från Vägverket sker är risken stor att lönsamhetstrycket kommer att gå ut över kvalitetsaspekterna i vägunderhållet, där Vägverket Produktion hittills kunnat verka för en bibehållen kvalitet.

I sammanhanget bör också understrykas att Vägverkets beställarkompetens påverkas positivt av närheten till produktionen, ett förhållande som skulle upphöra vid en bolagisering.

Vid en bolagisering tappar också Vägverket kompetens när det gäller utveckling av leverantörsmarknaden och möjligheterna att driva teknik- och metodutveckling med syfte att utveckla produktiviteten.

Samma utveckling kommer också att drabba Banverket vid den framtida bolagisering av Banverket Produktion som förutses i propositionen.

Av propositionen framgår också att bolagiseringen troligtvis bara är ett första steg mot en privatisering av de verksamheter som nu bolagiseras. En sådan utveckling riskerar uppenbart att ytterligare försämra konkurrenssituationen på en marknad som redan nu präglas av oligopol.

Sammantaget menar vi att nackdelarna med en bolagisering av Vägverket Produktion, Vägverket Konsult och Banverket Projektering vida överstiger de fördelar som kan nås med en bolagisering.

Riksdagen bör därför avslå proposition 2008/09:23.

Stockholm den 29 september 2008

Ibrahim Baylan (s)

Christina Axelsson (s)

Pia Nilsson (s)

Hans Stenberg (s)

Désirée Liljevall (s)

Claes-Göran Brandin (s)

Marie Nordén (s)

Lars Mejern Larsson (s)